

ОЦІНКА МОЖЛИВОСТЕЙ МАЛОГО МАШИНОБУДІВНОГО ПІДПРИЄМСТВА НА ОСНОВІ ДІАГНОСТИКИ КОНКУРЕНТНОГО ПОТЕНЦІАЛУ

Оцінка можливостей малого підприємства є дуже важливою складовою SWOT-аналізу. Особливості розвитку підприємств малого бізнесу обумовлюють гостру необхідність проведення діагностики конкурентного потенціалу, тому що в сучасних ринкових умовах рівень конкуренції, особливо серед малих машинобудівних підприємств, дуже високий і для виживання на ринку треба приділити пильну увагу рівню їх конкурентоспроможності. Оцінка рівня конкурентного потенціалу підприємства є попереднім етапом формування функціональної та конкурентної стратегії. Тому в ринковій економіці кожне підприємство вирішує завдання оцінки рівня його конкурентного потенціалу, що має зараз найважливіше значення для всієї системи стратегічного управління підприємством.

З метою визначення пріоритетних складових конкурентного потенціалу малих підприємств було запропоновано провести анкетування за допомогою експертного методу. У якості експертів виступали керівники або заступники керівників малих підприємств, менеджери, маркетологи, а також головний бухгалтер.

Ранжирування показників пропонується проводити за наступною шкалою:

4 бали – важливий показник для малого підприємства;

2 бали – відносно важливий показник для малого підприємства;

0 балів – неважливий показник.

За результатами проведеного анкетування було визначено, що для більшості експертів найважливішими показниками, які входять до складу конкурентного потенціалу малого машинобудівного підприємства, є трудові ресурси, фінансово-майнові ресурси та оборотні фонди.

Тому конкурентний потенціал малого машинобудівного підприємства було визначено як сукупність оборотних фондів, фінансово-майнових ресурсів, а також трудових ресурсів.

У результаті опитування керівництва малих машинобудівних підприємств, одними із найважливіших ресурсів для них є трудові ресурси, адже саме рівень підготовки і професіоналізму працівників забезпечує раціональне використання всієї решти видів ресурсів, особливо на підприємствах машинобудівної галузі. Найголовніші питання, які турбують керівництво малих машинобудівних підприємств в ході управління трудовими ресурсами є: рівень плинності кадрів; рівень професійної підготовки працівників; ріст продуктивності на одного робочого у звітному періоді в порівнянні з попереднім.

Тому, дуже важливо оцінити саме ці показники з метою прийняття подальших управлінських рішень стосовно підвищення рівня трудових ресурсів. Ранжирування показників оцінки трудових ресурсів рекомендується проводити згідно рекомендаціям [1].

Оцінку фінансово-майнових ресурсів малого підприємства у машинобудуванні пропонується проводити за допомогою розрахунків трьох груп показників, які характеризують стійкість фінансового стану малого підприємства, ефективність використання його засобів та платоспроможність.

Наступним кроком в оцінці потенціалу є діагностика стану оборотних фондів, адже в сучасних умовах керівництву малих підприємств дуже важливо приділяти пильну увагу витратам, які пов'язані з виробництвом продукції, формуванню ціни на продукцію, змінам споживчого попиту з метою збереження стійких позицій на ринку та отримання прибутку від своєї господарської діяльності. Оцінку оборотних фондів пропонується проводити за допомогою розрахунку наступних показників: частка змінних витрат у собівартості продукції; еластичність цін на сировину та матеріали відповідно до ціни на продукцію; матеріаловіддача.

Після розрахунку значень всіх показників, які характеризують стан оборотних фондів, доцільно розрахувати їх сумарну оцінку.

Розрахунок інтегрального показника конкурентного потенціалу автором пропонується проводити за допомогою наступних формул:

$$KП_j = \sum_{i=1}^m k_{ij} d_{ij} \rightarrow \max$$

$$\sum_{i=1}^n d_{ij} = 1 \quad ,$$

де $KП_j$ - інтегральний показник конкурентного потенціалу j-го підприємства, $j = \overline{1, m}$; m- кількість підприємств, що аналізуються; k_{ij} - чисельне значення i-ої складової конкурентного потенціалу j-го підприємства, $i = \overline{1, n}$; n - кількість оцінних складових конкурентного потенціалу підприємства; d_{ij} - ранг (значущість) i-ої складової конкурентного потенціалу j-го підприємства.